

การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา
ตามแนวทฤษฎีการสื่อสารแบบผสมผสานของมาร์ตัน

นางสาว อรุณี สติศย์ภาคิกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-589-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018311

14666832

**THE DEVELOPMENT OF ENGLISH TEACHING MODEL FOR STUDENTS
AT THE ELEMENTARY EDUCATION LEVEL ACCORDING TO
MARTON'S ECLECTIC LANGUAGE TEACHING STRATEGY**

Miss Arunee Satitpakeekul

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy
Program of Curriculum and Instruction
Graduate School
Chulalongkorn University**

1992

ISBN 947-581-589-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา
ตามแนวยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบผสมผสานของมาร์ทั้น

โดย นส. อรุณี สกิตย์ภาคีกุล

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรคชฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สภาพร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ บัณฑิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ดร. วิจารณ์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. วิจารณ์ วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. สุจริต
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. สุจริต เพียรชอบ)

ดร. แรมสมร อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สภาพร)

ดร. ณัฐชยา กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐชยา เฉลยทรัพย์)

ดร. สมิตรา กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมิตรา อังวัฒนะกุล)

ดร. สุวิมล กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล สุวรรณเชตนิคม)

อรุณี สติชัยภักดิ์กุล : การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตามแนวยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบผสมผสานของมาร์ตัน

(THE DEVELOPMENT OF ENGLISH TEACHING MODEL FOR STUDENTS AT THE ELEMENTARY EDUCATION LEVEL ACCORDING TO MARTON'S ECLECTIC LANGUAGE TEACHING STRATEGY) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ 549 หน้า. ISBN 974-581-589-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับใช้สอนนักเรียนระดับประถมศึกษาตามแนวยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบผสมผสานของมาร์ตัน และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น กับการสอนตามแนวกิจกรรมที่เสนอแนะในคู่มือหนังสือ English Is Fun สำหรับครู บทที่ 1-4 วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการสอน ตอนที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบการสอน และ ตอนที่ 3 ปรับแก้ไขรูปแบบการสอน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ คือ (1) รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 8 อย่าง ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาและทักษะที่ต้องการสอน ยุทธศาสตร์การสอน กระบวนการสอน (ทบทวนความรู้เดิม รัสสาร สร้างมโนทัศน์ ก่อให้เกิดทักษะ สรุปลงและวัดผล นำความรู้และทักษะไปใช้) วิธีสอน ขั้นตอนและกิจกรรมการสอน การวัดและประเมินผล รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่กำหนดคให้ และส่วนที่ให้ครูได้เลือกนำวิธีสอนและกิจกรรมการสอนมาใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน (2) ผลการนำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ พบว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ได้จริง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระหว่างก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาควิชา คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

B940016 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEY WORD : ENGLISH TEACHING MODEL / ELEMENTARY EDUCATION LEVEL ECLECTIC LANGUAGE TEACHING STRATEGY

ARUNEE SATITPAKEEKUL : THE DEVELOPMENT OF ENGLISH TEACHING MODEL FOR STUDENTS AT THE ELEMENTARY EDUCATION LEVEL ACCORDING TO MARTON'S ECLECTIC LANGUAGE TEACHING STRATEGY. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. RAMSAMORN YOOSATHAPORN, Ph.D. ASST. PROF. TAWEEWAT PITAYANONT, Ph.D. 549 PP. ISBN 974-581-589-6

The purposes of this study were to develop an English teaching model for students at the elementary education level according to Marton's eclectic language teaching strategy and to compare achievement scores of English Subject and attitudes scores towards English learning of the students taught by the developed model and the instructional plans in the English Is Fun, Book 3 teachers' manual, lesson 1-4. The research procedure was : stage I : Model Development, stage II : Model Implementation. stage III : Model Revision.

The research results were as follow : (1) the developed model consisted of 8 important components : rationale, objectives, contents and skills, teaching strategy, teaching process (knowledge revision, knowledge reception, concept development, skill practising, conclusion and evaluation, and knowledge transferring) , teaching methods, teaching steps and activities, and measurement and evaluation. The developed model was composed of 2 parts : the compulsion and the alternative which the teachers could pick up the most appropriate teaching method and activities for their students. The difference between pretest and posttest achievement mean scores of the experimental group was significantly different from that of the controlled group at the .05 level. Besides, it was found that the attitude towards English learning mean scores of the two groups were not significantly different.

ภาควิชา..... คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
สาขาวิชา..... หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา..... 2534

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำอย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ บิดยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเป็นเงิน 4,950 บาท

กราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน และศาสตราจารย์ สุนทร อมรวิวัฒน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ กำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์มาตลอด และขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลา ตรวจสอบแก้ไขรูปแบบการสอน และเครื่องมือในการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณคณาจารย์ และนักเรียน โรงเรียนวัดทัพหลวง (หลวงพ่อเกิดอุปถัมภ์) และโรงเรียนวัดวังตะกั่ว อ.เมือง จ.นครปฐม ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองงานวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งครอบครัวรองศาสตราจารย์ ดร.จิตรลดา แสงปัญญา ดร.สมจิต จันทรฉาย ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในระหว่างการทดลอง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนโดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ ดร.อรุณรัตน์ ณรงค์ศักดิ์ อาจารย์ศรินทร์ วิทยะสิรินันท์ น้อง ๆ ร่วมสถาบัน คุณปัทมา ภัทรางกูร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างดีมาตลอด

กราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ นาวาอากาศเอก เรียม และคุณวสันนิตย์ สังข์ทอง และขอบคุณน้อง ๆ และอาจารย์เกรียงไกร เจริญพานิช ที่ให้การสนับสนุนในการเรียนและทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ท้ายสุดนี้ ส่วนดีใจ ๆ ที่พึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และกรมการฝึกหัดครู ที่ได้ให้เวลาในการศึกษาจนสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 ความเป็นมาและ ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำนิยามศัพท์.....	12
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะ ได้รับ.....	14
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	15
ข้อความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอน.....	16
ข้อความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การสอน.....	34
แนวคิดในการสอนภาษาและ วิธีสอนภาษาแบบต่าง ๆ.....	37
แนวคิดแบบผสมผสาน.....	98
องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนภาษา.....	140
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	150
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	156
ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน.....	158
ตอนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการสอน.....	159
ตอนที่ 3 การปรับแก้ใช้รูปแบบการสอน.....	170
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	170
4 การเสนอผลการวิจัย.....	178
ผลการพัฒนารูปแบบการสอน.....	183

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการนำรูปแบบการสอนไปทดลองใช้.....	197
	ผลการปรับแก้ไขรูปแบบการสอน.....	205
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	221
	สรุปผลการวิจัย.....	223
	อภิปรายผล.....	226
	ข้อเสนอแนะ.....	229
	บรรณานุกรม.....	230
	ภาคผนวก	
ก	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	242
ข	เอกสารประกอบรูปแบบการสอน เอกสารแม่บท.....	245
	คู่มือครู.....	291
	ความรู้สำหรับครู.....	306
ค	แบบประเมินรูปแบบการสอน.....	325
ง	แบบสำรวจเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	334
จ	แบบสำรวจบุคลิกลักษณะในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนปีที่ 6.....	337
ฉ	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ.....	339
ช	แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ บทที่ 1-4 กลุ่มทดลองจำนวน 35 แผน...	352
ซ	ตัวอย่างแผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ บทที่ 1 กลุ่มควบคุม จำนวน 6 แผน.	495
ฅ	ข้อมูลคะแนนที่ได้จากเครื่องมือฉบับต่างๆ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	513
ฎ	การทดสอบลักษณะของข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมตามสมมุติฐานข้อ 1.....	517
ฏ	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามสมมุติฐานข้อ 2 .	528
ถ	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนระดับเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตามสมมุติฐานข้อ 3.....	535
	ประวัติผู้วิจัย.....	549

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปลักษณะ ของวิธีสอนแบบต่างๆ	93
2	หน้าที่ในการสอนภาษาของยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบรับสาร.....	105
3	องค์ประกอบด้านตัวผู้เรียน และบริบทของการสอนที่เหมาะสม กับการนำยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบรับสารไปใช้.....	107
4	หน้าที่ในการสอนภาษาของยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบสื่อสาร.....	113
5	องค์ประกอบด้านตัวผู้เรียนและบริบทของการสอนที่เหมาะสม กับการนำยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบสื่อสารไปใช้.....	114
6	หน้าที่ในการสอนภาษาของยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบสร้างใหม่.....	118
7	องค์ประกอบด้านตัวผู้เรียน และบริบทของการสอนที่เหมาะสม กับการนำยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบสร้างใหม่ไปใช้.....	123
8	สรุปรายละเอียดของยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบรับสาร แบบสื่อสาร และแบบสร้างใหม่.....	125
9	องค์ประกอบด้านตัวผู้เรียนและบริบทของการสอนที่เหมาะสมกับการนำ ยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบผสมผสานแต่ละลักษณะของมาร์ทันไปใช้....	130
10	สรุปรายละเอียดของยุทธศาสตร์การสอนภาษาแบบผสมผสาน ทั้ง 4 ลักษณะ.....	132
11	ความแตกต่างของกิจกรรมการสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม....	167
12	ที่มาของรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น..	185
13	รูปแบบการสอนฉบับร่าง.....	189
14	ผลการประเมินรูปแบบการสอนและรายละเอียดประกอบรูปแบบการสอน ของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	194
15	ผลการประเมินการทดลองสอนกลุ่มย่อยตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ของครูผู้สอน.....	196
16	ผลการประเมินแผนการสอนของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	197
17	ผลการวัดความถนัดในการเรียนภาษาของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง....	198
18	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความถนัดในการเรียนภาษาของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	198

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	ผลการสำรวจลักษณะ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	199
20	ผลการประเมินการสอนกลุ่มทดลองของครูที่ทำหน้าที่สังเกตการสอน.....	199
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังเรียนระหว่างนักเรียน กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	201
22	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	202
23	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อ การเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..	203
24	การปรับแก้ไขรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการสอน..	206
25	รูปแบบการสอนหลังการปรับแก้ไข.....	215

สารบัญแนกภูมิ

แนกภูมิที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการสอน การออกแบบ การสอน กับรูปแบบการสอน.....	17
2	รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติของแคมป์เบล รูปแบบที่ 1.....	26
3	รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติของแคมป์เบล รูปแบบที่ 2.....	27
4	รูปแบบภาษาศาสตร์การศึกษาของ สโพลกี.....	28
5	รูปแบบการพัฒนาการสอนภาษาของอินแกรม.....	29
6	รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของการ เรียนการสอนภาษาและนโยบายของรัฐ ของแมคแคย์.....	30
7	รูปแบบกระบวนการ เรียนการสอนภาษาของสตรีแวน.....	31
8	รูปแบบการสอนภาษาของสเคิร์น.....	32
9	รูปแบบการสอนการ เขียนภาษาอังกฤษแบบเน้นกระบวนการ.....	33
10	แนวคิดเกี่ยวกับระดับมโนทัศน์ของคำศัพท์ที่เกี่ยวกับการสอน.....	36
11	แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การสอนภาษา.....	37
12	กระบวนการสอนความคิดรวบยอด.....	88
13	สรุปยุทธศาสตร์การสอนภาษาตามแนวคิดของมาร์ตัน.....	103
14	ที่มาขององค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น.....	183
15	ลักษณะขององค์ประกอบของรูปแบบการสอนฉบับร่าง.....	184